

ELVL tegevusaruanne 2018-2021

8.märts 2022

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Sissejuhatus

ELL ja EMOL juhatused sõlmisid ühiste kavatsuste kokkuleppe kohalike omavalitsuste üleriigilise ühistegevuse tugevdamiseks 09. juunil 2017.

27.02.2018 kahe liidu üldkoosolek, kus muudeti ELL põhikirja

- Liidu nimi Eesti Linnade ja Valdade Liiduks
- Linnade Päev muudeti üldkoosolekuks
- Juhatuse liikmete arvu suurendati 7-st 13-ni
- Kinnitati liikmemaksu alused

Liikmeskond ja tegevuse rahastamine.

31.12. 2019 ELVL liikmeid 77 (15 linna ja 62 valda).

Liikmed ei ole Jõelähtme vald ja Peipsiääre vald.

(tänapäevaks on Jõelähtme liidu liige!)

ELVL üldkoosolek- jätkatakse liikmemaksu arvestamist ELL poolt 23. novembril 2000. a Tartus toimunud Linnade Päeva (üldkoosolekul) otsustatud valemi alusel.

ELVL aastane liikmemaksu suurus määratakse eurodes arvestusega 1,3 ‰ (1,3 promilli) eelmisel aastal liidu liikme eelarvesse laekunud üksikisiku tulumaksu ja tasandusfondi summalt, kuid mitte rohkem kui 10% üle eelmise aasta liikmemaksu summa ja mitte vähem kui eelmise aasta liikmemaksu summa.

JUHTORGANID

Volikogu koosolekud toimusid järgnevalt:

- 2018. a – 5 koosolekut
- 2019. a – 5 koosolekut
- 2020. a – 5 koosolekut
- 2021. a – 5 koosolekut

Juhatuse koosolekud toimusid järgnevalt:

- 2018. a – 8 koosolekut
- 2019. a – 8 koosolekut
- 2020. a – 12 koosolekut
- 2021. a – 10 koosolekut

ELVL juhatuse esimehed:

- Taavi Aas, 27.02.2018 - 02.05.2019
- Tiit Terik, 14.05.2019 - 8.11.2021

Liikmete huvide kaitse

Valitsuskomisjoni ja ELVL delegatsiooni eelarveläbirääkimised

RES § 46 sätestab Riigieelarve seose KOV üksuste eelarvetega, mille kohaselt KOV üksuste ning üleriigiliste KOV üksuste liitude esindajad ja Vabariigi Valitsuse esindajad peavad läbirääkimisi eesmärgiga kokku leppida järgmistes küsimustes:

- 1) edasiantavate maksude osa suurus ja laekumise põhimõtted;
- 2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toetuste jaotamise alused, kasutamise tingimused, suuruse kujunemise põhimõtted ning suurused eelarvestrateegia perioodiks ja eelarveaastaks;
- 3) KOV üksusele seadusega pandud riiklike ülesannete kulude katmise põhimõtted;
- 4) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud informatsiooni eelarvestrateegias ja riigieelarve eelnõus kajastamise metoodika;
- 5) finantsdistsipliini tagamise meetmed ja KOV üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;
- 6) käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud olukorra ilmnemisel meetmed KOV üksustele, mis parandavad valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni.
- 7) samuti muud omavalitsuste poolt tõstatatud küsimused.

Valitsuskomisjoni ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu delegatsiooni eelarveläbirääkimised

2018.- 2021 a riigieelarve koostamise protsessis on ELVLi põhitähelepanu olnud tulubaasi taastamine. Järjekindlalt on esitatud Vabariigi Valitsusele ettepanekud:

- üksikisiku brutotulust tulumaksuna kohalikku eelarvesse laekuva osa määra suurendamine;
- tasandusfondi suurendamine 2021. aastaks 109,326 miljoni euron;
- muuta kohalike teede rahastamise arvestus selliseks, et see vastaks tegelikele vajadustele ja ühtlustuks riigiteede rahastamisega.

Kohalike omavalitsuste õiguslik kaitse

Keskne koht eelnõude infosüsteemi (EIS) vahendusel toimuval **liikmete seisukohtadel** põhineval eelnõude koostööstusmenetlusel.

KOV tegevust, ülesandeid, õigusi ja kohustusi reguleerivate eelnõude osas konsulteeritakse liidu liikmetega ja vajadusel

- esitatakse motiveeritud muudatusettepanekud,
- juhitakse tähelepanu puudustele, sh ebapiisavale mõjude hindamisele või
- esitatakse vastulaused, kui eelnõu riivab omavalitsuse huve.

ELVL eelnõude koostööstajana on:

- 2018. aastal vaadanud läbi **94** eelnõud, millest märkustega koostööstati 35 eelnõud ja ei peetud võimalikuks koostööstada 6 eelnõud.
- - 2019. aastal vaadanud läbi **111** eelnõud, millest märkustega koostööstati 41 eelnõud ja ei peetud võimalikuks koostööstada 4 eelnõud.
- - 2020. aastal vaadanud läbi **159** eelnõud, millest märkustega koostööstati 66 eelnõud ja ei peetud võimalikuks koostööstada 3 eelnõud.
- - 2021. aastal vaadanud läbi **148** eelnõud, millest märkustega koostööstati 77 eelnõud ja ei peetud võimalikuks koostööstada 5 eelnõud.

Kohalike omavalitsuste õiguslik kaitse

ELVL esindajate omapoolne panus eelnõude väljatöötamisstaadiumis, enne nende kooskõlastamiseks või arvamuse avaldamiseks esitamist,

- kuuludes eelnõu ettevalmistavasse töögruppi või
- olles kaasatud muul moel, sh osaledes aruteludel, esitades tähelepanekuid kehtivate seaduste probleemkohtade kaardistamiseks või seisukohti võimalike kavandatavate regulatsioonide osas.

Arvamusi ja ettepanekuid on antud mh

- maapõueseaduse muutmise väljatöötamiskavatsuseks;
- hädaolukorra seaduse väljatöötamiskavatsuse sisendite kaardistuseks;
- kohalike omavalitsuste riikliku järelevalve küsimustes; rahvastikuregistri regulatsioonide küsimustes jne.

Kohalike omavalitsuste õiguslik kaitse

Esitame arvamusi ja tähelepanekuid eelnõude tööversioonide, Riigikogu menetluses olevate eelnõude jms kohta. ELVL esitab Riigikogule arvamusi, seisukohti ja ettepanekuid eelnõude ja seaduse muutmise küsimustes nii **omal algatusel** kui ka **Riigikogu komisjonide taotlusel**.

Oleme esitanud arvamusi ja seisukohti Riigikogu komisjonidele järgmiste eelnõude ja ettepanekute kohta:

- jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõu;
- liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu;
- riigikaitseaduse eelnõu;
- elektroonilise side seaduse ja ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu;
- nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmise seaduse eelnõu;
- planeerimisseaduse muutmise seaduse eelnõu; tuleohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu;
- kaubandustegevuse seaduse kehtetuks tunnistamise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu;
- loomakaitseaduse ja pankrotiseaduse muutmise seaduse eelnõu;
- maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu;
- keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- rahvastikuregistri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- veeseaduse eelnõu;
- väärteomenetluse seadustiku, liiklusseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu;
- maa hindamise seaduse, maamaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus.

ELVL on esitanud arvamusi Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve asjades juhtudel, kui asi on puudutanud kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikke tagatisi või kohaliku omavalitsuse õigustloovate aktide põhiseaduspärasust.

Kohalike omavalitsuste õiguslik kaitse

KOKS

Koos Liidu liikmete esindajatega panustasime Rahandusministeeriumi poolt moodustatud eksperdikomisjoni töösse KOKS muutmise ja teiste vajalike seadusemuudatuste väljatöötamiseks ettepanekute esitamiseks.

Alates 2019 on toimunud **15 koosolekut**, kus on arutlusel olnud mh järgmised teemad:

- kohaliku omavalitsuse üksuse juhtimise erinevad mudelid,
- volikogu liige ja tema õigused, volikogu ja valitsuse töökorraldus,
- kohaliku omavalitsuse ja keskvalitsuse suhted,
- detsentraliseerimine,
- kohalike omavalitsuste teenuste tagamise kohustus,
- kohalike omavalitsuste koostöö,
- kohaliku omavalitsuse roll ettevõtluskeskkonna arendamisel,
- maakonna/piirkonna arengu kavandamine,
- KOV sisekontrollisüsteem.

Rahanduse ja maksupoliitika valdkond:

- Kaasajastada kohalike maksude süsteemi. Kohalike maksude seaduse sõnastus vajab ajakohastamist, viimaks see vastavusse teiste õigusaktidega;
- Laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks. Täiendada kohalike maksude loetelu (nt turismimaks) ja kaaluda müügitulu taastamist juriidiliselt korrektses maksuvaidlusi välistavas sõnastuses, et laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks.
- Jätkata läbirääkimisi mitteresidendist füüsiliste isikute, dividendide ja pensionidelt maksatava tulu pealt tulumaksu ning käibemaksu osaliseks eraldamiseks kohalikele omavalitsustele. See võimaldaks parandada kohalike omavalitsuste fiskaalautonoomia olukorda ning sidet omavalitsuste ja ettevõtlussektori vahel.

Rahanduse ja maksupoliitika valdkond:

- Aastatel 2018-2021 üksikisiku tulumaksu arvutamise protsent paraku **ei suurenenud** soovitud tempos.
- 2018. aastal oli RES ettepanekutes eesmärk saavutada omavalitsustele eraldatava üksikisiku tulumaksu osaks 12,18% 2021. aastal.
- Paraku tõus ei ole olnud soovitud mahus - 2018. aastaks saavutatud kokkuleppe tulemusena tõusis tulumaksu osa 11,8 %-le ja 2021. aastaks 11,96 %-le.
- Absoluutnumbrites kasvas üksikisiku tulumaksu laekumine vaadeldaval perioodil 371 147 794 eurot ehk 37,72%.
- Läbirääkimiste 2021. aasta lõpp-protokolli sõnastamisel lähtus ELVLi delegatsioon oma otsuse kujundamisel, **jätta tulumaksu osa % 2020. a tasemele**, koroonaviirusest tingitud riigi kulude suurenemisest ning riigieelarvest kohalikele omavalitsustele täiendava toetuse eraldamisest 130 miljoni euro ulatuses

Rahanduse ja maksupoliitika valdkond:

2020 eelarveaasta erakorraline eelarvetulu kohalikele omavalitustele

ELVL pöördus 24. märtsil 2020. aastal Vabariigi Valituse poole palvega näha ette meetmed omavalitustele kaasnevate täiendavate kulude hüvitamiseks (näiteks isikukaitsevahendite soetus, lasteaia kohatasude vabastused, sotsiaalkaitse kulude tõus ja muud ettenägematud kulud).

2020. a lisaeelarvega eraldati omavalitustele kokku **130 miljonit eurot** (30 milj eurot tulude alalaekumise ja kulude suurenemise katteks. 100 milj eurot majanduse elavdamiseks, millest 30 miljonit eurot kohalike teede hoiuks ja 70 miljonit eurot täiendavateks investeeringuteks).

2021. a lisaeelarvega eraldati omavalitsustele kokku **46 miljonit eurot** COVID-19 olukorrast tingitud negatiivsete mõjude leevendamiseks.

Euroopa Liidu 2021+ struktuurivahendid

ELVL alustas 2020. aasta suvel struktuurimeetmete teemalisi kohtumisi valdkondlike ministeeriumidega. Sügisperioodil **kaks ideekorjet**, analüüsi tulemused edastati rahandusministrile ja riigihalduse ministrile.

EL 2021+ suunaline tegevus jätkus 2021. aastal. Paljud liidu liikmete soovid, mõtted ja ettepanekud jõudsid „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava“ eelnõusse.

Majandusvaldkond:

Teede inventeerimise esimese ja teise etapi valmimine.

Koostöös Transpordiameti, MKMi, kohalike omavalitsustega ning Riigikantseleiga viis Liit läbi kohalike teede inventeerimise 2 etappi.

- Kaardistati kohalike tervikteede asukohad,
- määrati teede omand ning täpsustati olulised teid ja tänavaid iseloomustavad andmed sh liiklussagedus,
- anti hinnang kohalike tervikteede ning sildade seisukorrale ja
- selgitati välja teehoiutööde rahastamisvajaduse mahajäämus.

Koostatud analüüs on aluseks uue rahastamismudeli väljatöötamiseks.

TEN-T teede osas soovib ELVL, et riik töötaks välja uute projektide hindamisalused, milles TEN-T teede terviku osaks oleks lisaks sõidutee konstruktsioonile ka sademevee, tänavavalgustuse, kergliiklustee rajamise rahastamine.

TEN-T teede osadena peaksid saama rahalist toetust lisaks linnadele ka tema lähiümbruse olevad vallad, kes rekonstrueerivad samuti selliseid teid mis vastavad TEN-T teede üldistele nõuetele.

Majandusvaldkond:

Ühistransport ja selle rahastamine.

Arendamisel on Tallinna ja Harju regiooni liikuvuse ühendatud juhtimis- ja finantseerimislahendus. Analüüs MKMi juhtimisel.

Kütuseaktsiiside mõju ühistransporditeenuse osutajatele.

Biogaasi kasutamine bussides .

Bussipeatuste teemaatika.

Bussipeatuste omandi küsimus. Jätkuvalt eriarvamused omavalitsute ja Transpordiameti ametnike vahel. Lõplikult **ei ole selgusele saadud**, kelle kohustus on olemasolevate bussipeatuste taristu ja märgistuse renoveerimine, rekonstrueerimine, ehitamine ja korrashoid. Kokkulepe ja ühtne arusaam on saavutatud Transpordiametiga selles osas, et uute bussipeatuste planeerimine, projekteerimine ja välja ehitamine riigi põhimaanteede osas on riigi ülesanne. Bussipeatuste teemaatika vajab veel täiendavalt läbiarutamist ning üldpõhimõtted on vaja kokku leppida koos riigiteede üleandmise sooviga KOVle.

Majandusvaldkond:

Kohalike ja riigi kõrvalmaanteede üleandmine.

Erinevad arvamused, milliseks võiks kujuneda üldine teedevõrk, kuidas võiks olla korraldatud teede üleandmine ja sellega kaanevate kulude katteks rahaliste vahendite eraldamine.

Transportametis valminud uuringus leitakse, et riigimaanteede hulgas on palju teid, mida riigi tasandil ei ole mõtet hoida ja mis peaksid olema kohaliku tasandi halduses. Viimasel kahel aastal ca 8 omavalitsust hakanud sõlmima riigiga riigiteede ülevõtmise kokkuleppeid.

Mereala planeering ja tuulepargid.

ELVL on aktiivselt osalenud mereala planeeringu protsessis. Planeeringu koostamisel on jõutud viimasesse avalikustamise etappi. Avalikustamise eesmärk on anda huvilistele võimalus tutvuda kooskõlastatud planeeringulahendusega.

Tuulepargid ja kohalik kasu.

Omavalitsute ja riigi keskeks eesmärgiks on muuta osapoolte vahel sõlmitavad kokkulepped õiguslikult korrektseks, läbipaistvaks ning soodustada osapoolte nõusolekul majandustegevust selleks sobivas asukohas. Koostatud on kohaliku kasu instrumentide analüüs.

Kohaliku kasu poliitika laieneb samuti merealaparkidele. Teemaga ei ole jõutud lõpliku kokkuleppeni ja sellega tegeletakse jätkuvalt edasi.

Majandusvaldkond:

Tühjenevad kortermajad ja kahanevad piirkonnad.

Projekti töörühma poolt tegutsemismudel elamumajanduse ümberkorraldamiseks KOV tasandil. Koostatakse juhendid-võimalus kasutada KOVdel üle Eesti. Projekti tulemused on aluseks konkreetsete toetusmeetmete väljatöötamiseks kohalikele omavalitsustele ja võimalike seadusemuudatuste ettepanekute koostamiseks.

Pilootprojektis osalevad Lüganuse vald, Valga vald ja Kohtla-Järve linn. Projekti tegevusi koordineeritakse koostöös Justiitsministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga. Pilootprojekti alusel töötatakse 2022. aastal välja täpsustavad seaduste regulatsioonid ja ka kohalike omavalitsute toetusvahendid.

Hoonete energiatõhusus

Taastuenergia kasutuse edendamiseks ning avaliku sektori suure energiakuluga hoonete vähendamiseks ja liginullenergiahoonete ehitamise toetamiseks aitas Liit kaasa mitmete erinevate meetmete väljatöötamisel.

Erinevaid meetmed hooldekodudele, haridusasutustele, korterelamutele, samuti üksikelamute rekonstrueerimiseks. Eesmärk on avaliku sektori hoonetesse tehtavate investeeringute kaudu energiatõhususe parandamine ning kasvuhoonegaaside heite vähendamine. Põhirõhk oli suunatud hoonesse tarnitud energia ja hoone ülalpidamiskulude vähendamisele.

Meetmete rakendamine on kaasa aidanud KOV hoonete energiakulude kokkuhoiule.

Majandusvaldkond:

Ehitisregistri uuendused.

Ehitisregistri puuduste lahendamiseks on MKM koos ELVLi ja teiste organisatsioonidega asunud registri IT-arhitektuuri täies mahus ümber kujundamiseks. Uue registri andmebaas olemas ja teenuste struktuur paigas. 2022. a jooksul uueneb ehitisregister täielikult, avades kasutajatele iga kuu uue arenduslõigu.

Ehituse pikk vaade 2035 väljatöötamine.

Dokumendis keskendutakse ehitusvaldkonna seitsme parima arengu ja kvaliteetselt ehitatud elukeskkonna kujundamisele, põhiprobleemide tuvastamisele ning valdkonna arenguks vajalike eesmärkide sõnastamisele. On aluseks keskvalitsuse, kohalike omavalitsuste ja erasektori ühiskondlikuks kokkuleppeks, samuti koostööks ülikoolide, teadus- ja arenduskeskustega.

Ruumi, elamumajanduse ja maade töörühma moodustamine

26.02.2021 toimunud 2022. aasta riigieelarve ja 2022-2025 riigi eelarvestrateegia läbirääkimiste ühe päevakorrapunktina otsustas valitsuskomisjon muuta eelarveläbirääkimiste töökorda ning moodustada lisaks olemasolevatele töörühmadele **ruumi, elamumajanduse ja maade töörühma**, mida hakkaks juhtima Rahandusministeerium. Loodav töörühm katab ka varasemalt tegutsenud elamumajanduse töörühma temaatikat. Laiendati uue töörühma tegevusvaldkonda maade ja ligipääsetavuse temaatikaga, hakatakse käsitlema mitmeid ruumiloome, elamumajanduse ja maade (sh planeeringute) aktuaalseid teemasid.

Haridus- ja noortevaldkond sh kultuuri- ja spordi- ning lõimumise valdkond perioodil 2018-2019 september

Läbirääkimisteks Vabariigi Valitsusega olid Liidus moodustatud

-haridus- ja noorsootöö

-kultuuri- ja spordi ning

-lõimumise valdkondlikud töörühmad,

ELVLi esindaja Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse nõukogu liige.

KOV haridusjuhtide võrgustikus on omavalitsustest ca **130** haridusjuhti/-spetsialisti.

KOV haridusjuhtidele on aastatel 2018-2019 korraldatud kahepäevaseid õppepäevi erinevates omavalitsustes, koostöös omavalitsusega, kus üritus toimub ning kaasatud on ka Haridus- ja Teadusministeerium (HTM). 2020. aastal ei õnnestunud õppepäevi korraldada koroonakriisi tõttu. 2021. aasta detsembris toimus ühepäevane õppepäev veebikeskkonnas.

Koostöös Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooniga ANDRAS korraldati 2019. aastal täiskasvanuhariduse maakondlikke koostööseminare üle Eesti.

Linnade ja Valdade Päevadel on läbi aastate toimunud temaatilised töötodad hariduse ja noorsoo ning kultuuri ja spordi valdkondades. 2020. aastaks planeeritud LVP jäi koroonakriisi tõttu ära.

Haridus- ja noortevaldkond

Töörühmades, komisjonides osalemised

ELVL **haridus- ja noorsootöönõunik** esindas KOVide huve erinevate arengudokumentide koostamisel:

- 2019. a „Noortevaldkonna arengukava 2021-2035“
- „Haridusstrateegia 2021-2035“
- 2019. aastal HTMi „Alushariduse seaduse“ eelnõu väljatöötamise töörühmas
- „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“ muutmise eelnõu väljatöötamise töörühmas;
- Hariduse Kutsenõukogus
- kuni 2019.a septembrini Kultuuri Kutsenõukogu töös Kutsekoja juures
- Hariduse valdkondlikus komisjonis
- HTMi riiklikus hariduspreemiate komisjonis;
- Kutsehariduse nõukoja töös alates septembrist 2019;
- Innove SA,
- alates 2020.a Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) kaasava hariduse meetme hindamiskomisjoni töös;
- Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK),
- alates august 2020 Haridus- ja Noorteameti (HARNO) noortevaldkonna tunnustuskomisjoni ja Noorsootöötaja kutsekomisjoni töös.

Haridus- ja noortevaldkond

Projektid (koolitused KOV töötajatele)

2019-2021 **8 KOV** osalusel pilootprojekt „Õpetaja töö- ja palgakorralduse aluste kaasajastamine munitsipaalüldhariduskoolides“. ELVL koordineeris projekti koostöös HTMi ja Fontes OÜga. Projektis osalesid 2017. a toimunud haldusreformi järgselt ühinenud KOVid: Pärnu linn ning Elva, Järva, Jõgeva, Põlva, Rapla, Toila ja Saaremaa vallad.

2019 KOV haridusjuhtide I lennu arenguprogramm. Kokku toimus **6 koolitusmoodulit** koostöös Innove SA ja HTMiga. Märtsis 2020 lõpetas programmi **18 KOV haridusjuhti** üle Eesti.

2020 KOV haridusjuhtide II lennu arenguprogramm. **6 koolitusmoodulit**, koostööd tehti HARNO (Haridus- ja Noorteamet) ja HTMiga veebikeskkonnas, aprillis 2021 lõpetas **18 KOV haridusjuhti** üle Eesti.

2020 KOV haridusjuhtide „Pluss arenguprogrammi“. a. **8 koolitusmoodulit** koostöös HARNO ja HTMiga veebikeskkonnas, mille aprillis 2021 lõpetas **14 KOV haridusjuhti** üle Eesti.

Sotsiaalvaldkond

Sotsiaaltöö osatähtsus on aruandeperioodi jooksul oluliselt tõusnud.

- Maavalitsuste kaotamine- uute ülesannete andmine omavalitsustele,
- üldise tähelepanu suurenemine abivajajate toetamisele.

Haldusreformi käigus suuremate omavalitsuste tekkimine, mille tulemusel **on tõusnud võimekus** osutada erinevaid teenuseid ja maksta toetusi.

ELVL ettepanekul algatati koostöös Sotsiaalministeeriumiga ja Rahandusministeeriumiga KOV **sotsiaalkaitse kulutuste analüüs**, mis peaks selgitama, kas erinevates andmebaasides kogutavad andmed annavad osutatud teenustest, makstud toetustest ja sotsiaalhoolekandele kulutatud rahast adekvaatse pildi.

Läbi viidud mitmed analüüsid, mis annavad selgema pildi omavalitsuste võimekusest, aga ka kitsaskohtadest.

KOV seisukohtade väljaselgitamiseks on kõigil omavalitsustel võimalus anda menetletavatele eelnõudele oma kommentaarid ja teha märkuseid. Vastavalt vajadusele on eriarvamuste kooskõlastamiseks läbi viidud mitmeid kohtumisi.

Sotsiaalvaldkond

Kõige suuremat tagasisidet andsid omavalitsused

-sotsiaalhoolekande seaduse,

-rahvatervise seaduse ja

-määruse „Energiahinna tõusu leevendusmeede vähemkindlustatud peredele“ eelnõude menetlemisel.

Kohalike omavalitsuste ettepanekutest riigieelarve menetluse käigus, mis on positiivselt edasi liikunud, võib välja tuua **kokkuleppe Tallinna Haigla ja eakatele teenusmajade rajamiseks**. Teenusmajade meetmes toimub VTK väljatöötamine ja loodetavasti avaneb toetusmeede 2023. aasta kevadel või suvel.

Regulaarselt on toimunud töö-, sotsiaal- ja tervise valdkonna riigieelarve läbirääkimiste töörühma töökohtumised. Igal aastal toimusid koosolekud vastavalt vajadusele ja teemade aktuaalsusele.

Koroonaviiruse puhangu alguses, kui segadust oli väga palju, oli väga kasulik edulugude jagamine. Selleks, et saada ülevaadet, kuidas ühes või teises omavalitsuses ootamatult tõusetunud probleemkohti lahendada, viidi läbi piirkondlikke kohtumisi.

Keskkonnavaldkond

Keskkonnaministeerium on Liidu esmaseks koostööpartneriks keskkonnavaldkonnas.

Viimaste aastate jooksul on menetletud muuhulgas järgmiste oluliste keskkonna-alaste seaduste eelnõusid:

- Jäätmeseadus;
- Veeseadus;
- Keskkonnatasude seadus;
- Sadamaseadus;
- Avalikult kasutatavate veekogude nimekiri;
- Ühisveevärgi seadus;
- Metsaseadus;
- Looduskaitseseadus;
- Radoonimäärus;
- Müramäärus
- lisaks veel rohkearvulised keskkonnaministri määrused.

Keskkonnavaldkond

Koostööformaadid KeMi ja selle allasutustega

KeM-i juurde on loodud erinevaid keskkonna valdkonda puudutavaid töörühmi.

Keskkonnavaldkonna **Arengukava KEVAD** väljatöötamisel tegeletakse kliimapoliitika, maapõueressursside kestliku uurimise, kasutamise ja kaitse ning keskkonnakorralduse, sh tööstusheite ja keskkonnatasude teemadega.

Tuumaelektrijaama asukohtade ja kasutatud tuumkütuse lõppladustuspaiga asukohtade ruumianalüüsi töörühm tegeleb tuumaenergeetika jaoks potentsiaalselt sobivate asukohtade leidmisega Eestis.

Keskkonnainvesteeringute Keskusega on välja kujunenud tihe ja tõine suhe. Liit peab koos KIK-iga regulaarselt töökoosolekuid, Liidult küsitakse nõu kohalikele omavalitsustele sobivate abimeetmete väljatöötamiseks ning Liidu nõunikud on omakorda sageli hindajateks KIK-i meetmete konkurssidel. KIK käivitas Innosprindi formaadis keskkonnainfo teemalise projekti, milles osaleb ka ELVL.

Keskkonnaameti ja Liidu koostöö seisneb eelkõige koolituste korraldamises. Seoses koroonapandeemiaga on viimasel paaril aastal koolitusseminarid enamasti toimunud veebikeskkonnas. 4-5 koolituspäeva aastas KOV-ide jaoks olulistel ja aktuaalsetel teemadel. Osaleme **Keskkonnaameti Kliendinõukoja** töös, mille ülesandeks on anda tagasisidet ja ideid keskkonna-alase tegevuse paremaks korraldamiseks.

Keskkonnavaldkond

Keskkonnaagentuur infosüsteemi KOTKAS puudutavad muudatused.

Riigikantselei juures tegutseva **Säästva Arengu Komisjoni (SAK)** töös osalemine. Analüüsitud on Euroopa uute strateegiate mõju Eestile ja Eesti KOV-idele. 2021. a algatati SAK juhtimisel uuringu- ja koolitusprojekt Eesti kohalike omavalitsuste rollist EL rohepöördes.

Rahandusministeerium. Liidu esindaja **osaleb INTERREG Baltic Sea Region BSR juhtkomisjoni** töös, programmi väljatöötamisel.

Liidu keskkonnanõunik osaleb **minuomavalitsus** veebikeskkonna keskkonnamõõdikute väljatöötamisel.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Liidu esindaja osaleb uue **Energiamajanduse Arengukava ENMAK** koostamisel.

Koostöös MKM-i ja KeM-iga on ELVL ette valmistanud suuremahulise **energeetika- ja kliimateemalise koolitusprogrammi** kohalikele omavalitsustele, mis viiakse ellu 2022 aastal.

Osaletakse ka Eesti **Vesinikuoru projekti** käivitamisel ning Vesinikumajanduse toetusmeetmete aruteludel.

Keskkonnavaldkond

Eelarveläbirääkimised riigiga.

Keskkonnatöörühmas peamisteks teemadeks

-jäätmemajanduse ning pakenditega seonduv,

-veemajandus ja

-kaevandamisega seonduv.

ELVL on pikalt taotlenud enne 2015. aastat kehtinud regulatsiooni taastamist, mis võimaldaks omavalitsustel iseseisvalt jäätme- ja ringmajandust arendada.

Samuti on pikalt kõne all olnud üleriikliku lemmikloomaregistri asutamine, mida riik ei ole tahtnud enda ülesandeks võtta.

Keskkonnavaldkond

Rahvusvahelistes organisatsioonides osalemine.

Keskkonnavaldkonna osas tehakse koostööd järgmiste organisatsioonidega:

Euroopa Kohalike- ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR) (kliima- ja energia töögrupis; jäätme- ja ringmajanduse ekspertgrupi töös, kus kujundatakse Euroopa omavalitsuste ühiseid seisukohti keskkonnaküsimustes ning vahendatakse parimaid praktikaid).

Euroopa Mereliste Äärealade Ühendus (CPMR);

Läänemere Riikide Subregionaalse Koostöö organisatsioon (BSSSC), kes teeb koostööd Läänemere regiooni organisatsioonidega Council of The Baltic Sea States (CBSS). (CBSS on ELVL koostööpartneriks Rootsis, koos valmistatakse ette omavalitsustele mõeldud projekte Läänemere regioonis).

Kontaktid on loodud **Suurbritannia ja Saksamaa saatkondadega**, kes vahendavad keskkonnateemalist infot ning ärikontakte, mis võiksid Eesti KOV-idele huvi pakkuda.

Eelnimetatud organisatsioonides osalemine on Liidule ning Eesti omavalitsustele väga oluline.

2021 aastat on ELVL **Linnapeade Pakti (Covenant of Mayors)** ametlik toetajaliige. Kavandatud on Linnapeade Pakti propageeriva ja tutvustava ürituse läbiviimine märtsis 2022 koostöös Tartu Linnavalitsusega.

Kultuur ja sport

Riigieelarve läbirääkimiste **kultuuri- ja spordivaldkonna töörühma** kuulub Liidu poolt 8 põhiliiget ja 3 asendusliiget.

Tegevusperioodi jooksul toimus töörühma koosseisus mõningaid muudatusi.

Töörühma koosolekud toimuvad 3-5 korda aastas, olenevalt vajadusest. Lisaks toimusid möödunud tegevusperioodil ühised koosolekud, kus osalesid nii Liidu kui ministeeriumi esindajad.

Tegevusperioodil 2018-2021 esitati Liidu poolt mitmeid ettepanekuid, mille osas ka kokkulepped saavutati.

- laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivjuhtide palgatoetuse;**
- KOV omandis olevate, kuid üleriigilise tähtsusega kultuuri- ja spordiobjektide finantseerimise;**
- kultuurirahastuse programmi.**

Kultuur ja sport

Muinsuskaitseseaduse eelnõu kooskõlastati Liidu poolt koos märkustega.

Rahvaraamatukogu seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse väljatöötamise kavatsuse eelnõu kooskõlastati koos märkuste ja ettepanekutega. Kultuuriministeeriumil on kavas rahvaraamatukogu seadus tervikuna üle vaadata. 1998. aastal jõustunud rahvaraamatukogu seaduses tehti olulisemad sisulised muudatused viimati 2007. aastal. Kavandatavad muudatused mõjutavad nii rahvaraamatukogusid kui kohalikke omavalitsusi rahvaraamatukogude pidajadena.

Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulu toetuse määramise tingimused ja kord eelnõu kooskõlastati koos ettepanekute ja märkustega. Eelnõu ja seletuskirja valmistas ette töögrupp, kuhu kuulus ka Liidu esindaja.

Osaleti **Kultuuri arengukava 2021-2030 juhtrühma** töös ning kooskõlastati valdkonnas strateegilisi sihte seadev dokument.

Tegevusperioodi jooksul korraldati **KOVide kultuuri-, spordi- ja muinsuskaitsevaldkonna spetsialistidele veebiseminare** ning infopäevi. Samuti toimusid **KOV spetsialistide nõustamised**.

Liit edastas kohalike omavalitsuste kultuuri- ja spordivaldkonna eest vastutavatele töötajatele operatiivselt informatsiooni Vabariigi Valitsuse piiranguid puudutavate korralduste, Kultuuriministeeriumi poolt välja töötatud käitumisjuhiste ja kriisiabi toetusmeetmete kohta.

KUM poolt ja ELVL kaasabil anti välja COVID-19 käitumisjuhend avalike- ja kultuuriürituste korraldajatele ning aset leidsid kultuuriasutustele suunatud arutelud.

Kultuur ja sport

ELVL esindaja osaleb

- Rahvaraamatukogude Nõukogu,
- Muinsuskaitse Nõukogu,
- Kultuuri Kutsenõukogu,
- Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse Nõukogu ning
- Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi kutsekomisjoni töös.
- Eesti Olümpiakomitee taristukomisjoni kuulub Liidu esindaja 2020. aastast.

Lisaks osaletakse erinevate valdkonda puudutavate tööühmade koosolekutel. ELVL osaleb partnerina projektis “Uus raamatukogusüsteem: raamatukoguteenuste ärianalüüs ja teenusedisain.”

Lõimumine

2018. a ELVL ettepanek Kultuuriministeeriumile moodustada lõimumisvaldkonna läbirääkimiste töörühm ning selle tulemusena nimetati lõimumise töörühm üheks Vabariigi Valitsuse ja ELVL vahelise eelarve läbirääkimiste valdkondlikuks töörühmaks.

Riigieelarve läbirääkimiste käigus esitati Liidu poolt mitmeid ettepanekuid, milles ka kokkulepped saavutati. --- KOV spetsialistide koolitused ning kohanemis- ja lõimumisteenuste veebikeskkonna loomise.

2021. a **koolitused** kohalike omavalitsuste ametnikele ning KOVi hallatavate asutuste töötajatele „Nõustamisteenused ja teenusepakkujate vaheline koostöö“ **13 maakonnas**.

Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsiooni Eesti Esindus ja ELVL viisid läbi **uuringu „Välismaalaste kohanemine Eesti kohalikes omavalitsustes“**. Eesmärk kaardistada KOVides kasutusel olevad praktikad, mis KOVide hinnangul võivad mõjutada nende territooriumil elavate välismaalaste kohanemist ja lõimumist, välja selgitada, kas ja millist tuge soovivad või vajavad omavalitsused välismaalaste elama asumisel nende territooriumile ja nende kohanemise ning lõimumise toetamise edendamisel.

2020. a **juhendmaterjal KOVdele „Ülevaade lõimumis- ja kohanemisvaldkonna teenustest Eestis“**, mis annab tervikliku ülevaate võimalustest ning sellest, kuidas kujundada kohanemis- ja lõimumisteenuseid KOV tasandil. Juhendmaterjali valmimisele aitas kaasa RES läbirääkimiste lõimumise valdkonna töörühm, kuhu kuuluvad ELVL büroo, kohalike omavalitsuste ning erinevate ministeeriumide esindajad. Dokumendis esitatud statistikat ja viiteid uuendatakse igal aastal, et pakkuda asjakohast valdkondlikku teavet.

Lõimumine

Tegevusperioodil kooskõlastas Liit **rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030 eelnõu** märkuste ja ettepanekutega.

ELVL esindaja osaleb

- Lõimuv Eesti 2020 juhtrühmas;
- Integratsiooni Sihtasutuse nõustamis- ja infosüsteemi väljatöötamise ning rakendamise ekspertrühmas;
- Sidusa Eesti arengukava 2021- 2030 lõimumis-, sh kohanemisvaldkonna juhtrühmas ning rahvusvahelise kaitse saajatele mõeldud tugiisikuteenuse töögrupi töös.

Välissuhted

Eesmärgiks on liidu väliskoostöö ja sõprussidemete arendamine ning omavalitsusametnike nõustamine.

Eesmärkide täitmiseks tegutseb ELVL-i büroo oma liikmete aktiivsel kaasabil ennekõike kahes valdkonnas:

- lüüakse kaasa rahvusvaheliste omavalitsusorganisatsioonide töös ning
- arendatakse koostööd teiste maade omavalitsusorganisatsioonidega.

Osalemine Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu institutsioonides ning koostöö teiste riikide kohalike omavalitsuste organisatsioonidega

- Läänemere Riikide Sub-regioonide koostöö organisatsiooni (BSSSC) juhatuse töös, aidates sellega kaasa Läänemere regiooni arengule.
- Ühinenud Linnade ja Kohalike Omavalitsuste Organisatsiooni (UCLG) Maailmanõukogusse ja UCLG Täitevbüroosse.
- ELVL omab kehtivat koostöölepingut Soome Omavalitsuste Liiduga (Kuntaliitto),
- teeb koostööd Rootsi Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Liiduga (SALA)
- Leedu Omavalitsuste Liiduga (ALAL)
- Läti Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Liiduga (LALRG).

Eesti- Soome koostöö raames toimus 24.-25.mail 2019. a Pärnus Eesti-Soome sõpruslinnade ja -valdade kokkutulek.

-ELVL esindajad osalesid ka Eesti-Vene piiriülese koostöö programmis 2014-2020, mille eesmärk oli edendada piiriülest koostööd Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahel, et soodustada sotsiaalmajanduslikku arengut mõlemal pool ühist piiri. Programmi raames korraldati tasuta seminar „Kohaliku omavalitsuse roll ja võimalused riiklike kliima- ning energiapoliitika eesmärkide elluviimisel“.

Välissuhted

Euroopa Liidu Regioonide Komitee (CdR)

Euroopa Liidu konsultatiivorgan, koosneb kohalike omavalitsuste ja regioonide esindajatest.

Regioonide Komitee peaülesandeks on kindlustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegelik esindatus Euroopa Liidus.

Eestile kuulub EL Regioonide Komitees **7 kohta** (vastavalt 7 põhiliiget ja 7 asendusliiget). Perioodil 2018-2020 olid Eesti delegatsiooni (6+6 esindajat)

Regioonide Komitee on Euroopa Liidu nõuandva staatusega institutsioon ning Euroopa Liidu Leping sätestab et Euroopa Liidu Nõukogu, Komisjon ja Parlament on kohustatud õigusloome ja muude meetmete vastuvõtmisel konsulteerima Regioonide Komiteega valdkondades, mis mõjutavad või võivad mõjutada kohalikke ja regionaalseid huvisid.

Komitee võib võtta ka ennetavalt seisukoha mõnes konkreetses küsimuses, tehes seda omaalgatusliku arvamuse kaudu. Arvamuse koostamisel nimetatakse üks komitee liige raportööriks, kes koostab arvamuse ja esitab selle asjaomase komisjoni liikmetele arutamiseks, muudatusettepanekute esitamiseks ja vastuvõtmiseks. Seejärel tutvustatakse arvamuse eelnõud Regioonide Komitee täiskogu istungjärgul ja kui komitee liikmed võtavad arvamuse täiskogu istungjärgul vastu, saadetakse see kõigile ELi institutsioonidele.

Aastatel 2018-2021 koostasid EL Regioonide Komitee nimel kuus Eesti delegatsiooni liiget seitse raportit.

Välissuhted

ELVL Brüsseli esindus.

2005. aastast ELL ja EMOL ühise esindusena.

ELVL Brüsseli esinduse eesmärgid Euroopa Liidu institutsioonides on:

- Eesti üleriigilise omavalitsusliidu huvide esindamine;
- EL poliitikate mõjutamine Eesti omavalitsusi puudutavates valdkondades;
- vahetu informatsiooni saamine EL institutsioonide ettepanekutest ning
- informatsiooni vahetamine teiste Brüsselis asuvate üleriigiliste omavalitsusliitude esindustega.

ELVL esindaja Brüsselis vahendab EL informatsiooni Liidu liikmetele eelkõige Euroopa Regioonide Komitee ettepanekutest ning Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR) seisukohtadest.

Esindaja osaleb Euroopa erinevate koostöövõrgustike töös, CEMR-i töörühmades ja Euroopa kohalike omavalitsusliitude (ELAN) võrgustikus.

Välissuhted

Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR)

28. jaanuaril 1951 asutati Genfis Euroopa Kohalike Omavalitsuste Nõukogu (CEM).

1984. a kaasati piirkonnad Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (Council of European Municipalities and Regions - CEMR), vanim Euroopa kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi esindav ühendus.

CEMR liikmedüleriigilised liidud. (61 omavalitsuste ja piirkondade ühendust/liitu 40 Euroopa riigist).

ELVL osaleb ELL õigusjärglasena Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR) tegevuses alates **1995. aastast**.

CEMR on üleriigiliste omavalitsusliitude katusorganisatsioon, mis annab omavalitsustele platvormi kogemuste ja parimate praktikate vahetamiseks ning koostööks.

CEMR-i nõunikud teevad lobitööd Euroopa Komisjoni, Europarlamendi ja EL-i Nõukogu juures, esindades seal oma liikmete ühishuve kõikides valdkondades, mis mõjutavad kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi. CEMR teeb tööd selle nimel, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääl oleks kuuldav Euroopas, suunates tähelepanu kohalikule demokraatialle ja autonoomiale. See töö toetub liikmesliitude kogemusele ja pädevusele.

Välissuhted

CEMR-i alaline juhtorgan on **poliitikakomitee** (ligikaudu 170 liiget).

Kinnitab eelarve ja iga-aastase tööprogrammi,

otsustab peamised poliitikasuunad ja

uute liikmete vastuvõtmise.

Poliitikakomitee valitakse kolmeks aastaks. Igale Euroopa üleriigilisele liidule määratakse riigi rahvaarvu alusel teatud arv kohti.

Tegevbüroo jälgib poliitikakomitee otsuste täitmist ning vastutab komitee koosolekute vahelisel ajal CEMR-i töö ja poliitika eest.

Üks CEMR-i tegevbüroo asepresidentidest aastail 2020 kuni 2021 oli Balti regiooni poolt **Tiit Terik**, Tallinna Linnavolikogu esimees ja ELVL-i juhatuse esimees.

Aastatel 2018-2021 osalesid CEMR-i töörühmade töös mitmed Liidu büroo nõunikud, samuti liidu Brüsseli esindaja. Kokku on CEMR-is 11 ekspertgruppi/töörühma, mis käsitlevad viit valdkonda:

valitsemine,

demokraatia ja kodakondsus;

keskkond, kliima ja energia;

rahvusvaheline kaasatus ja

koostöö; majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus;

kohalikud ja piirkondlikud avalikud teenused.

Välissuhted

CEMR koordineerib arengukoostöö projekte idapartnerlusriikide ja Aafrikaga läbi PLATFORMA võrgustiku.

ELVLi Brüsseli esindaja on alates 2014. aastast olnud CEMR-i territoriaalse ühtekuuluvuse töörühma põhiliige.

2020. aasta aprillis alustas tööd CEMR-i COVID-19 rakkerühm, milles Brüsseli esindaja oli nimetatud esindama Liitu.

Rakkerühmas oli arutusel

- pandeemia levik liikmesriikides,
- olukord kohalikul tasandil,
- valitsustasandite koostöö,
- olukorra ja meetmete võrdlemine,
- majanduslik olukord,

Toimus kogemuste vahetamine.

Välissuhted

CEMRi töörühmad on viinud läbi mitmeid uuringuid. Brüsseli esindaja koordineeris küsimustikele vastamist liidu nõunike poolt.

ELVLi nõunikud andsid oma panuse CEMRi uuringutesse järgmistel teemadel:

- naised poliitikas;
- sooline ja vanuseline koosseis üleriigilise omavalitsusliidu juhtorganites;
- üleriigilised omavalitsusliidud; kohalike omavalitsuste sotsiaalsed väljakutsed pandeemia ajal;
- liikmesliitude ootused CEMR-ile COVID-19 pandeemia ajal;
- omavalitsusliitude koostöö keskvalitsusega pandeemia ajal;
- EL-i uue finantsperioodi vahendite planeerimisega seoses partnerluspõhimõtte rakendamine;
- küsimustik ja ettepanekud linnadelt URBACT IV programmi kujundamisel;
- maaelu areng; pandeemia mõju kohalike omavalitsuste eelarvele;
- pandeemia hinnanguline mõju KOV-ide 2021. a eelarvele;
- Euroopa Semestri kohalikule tasandile viimine

Töörühmades tehtud töö tulemusena kujundas CEMR omavalitsusliitude ühised seisukohad, millele põhinedes tegid CEMR-i nõunikud lobitööd EL-i institutsioonides

Euroopa kohalike omavalitsusliitude võrgustiku ELAN (European Local Authorities Network) koosolekud toimusid kord kuus (pandeemia ajal virtuaalsed). Võrgustiku koosolekutel arutlesid üleriigiliste omavalitsusliitude Brüsseli esindajad aktuaalsetel teemadel, jagati infot omavalitsusliitudes toimunud sündmuste kohta ning kohalike omavalitsuste kogemusi COVID-19 kriisiga toimetulekul, kuulati külalisesinejaid Euroopa Komisjonist, Europarlamendist, CEMRist ja ELi nõukogu eesistujariikidest.

Välissuhted

Koostöös teiste institutsioonidega töötas CEMR välja veebipõhise töövahendi Euroopa kohalikele omavalitsustele, kes soovivad alustada integreeritud ja säästvat arenguprotsessi: RFSC – see on jätkusuutlike linnade raamistiku platvorm: “The Reference Framework for Sustainable Cities”

Regioonide Komitee täiskoguistungitel ja komisjonide (NAT, SEDEC, COTER, CIVEX, ECON, ENVE) koosolekutel saadud infot jagas liidu esindaja KOVdele saadetud nädala- ja uudiskirjades, andes seal ülevaated Regioonide Komitee täiskoguistungitel ning komitee komisjonide koosolekutel vastu võetud arvamustest, resolutsioonidest ning toimunud aruteludest ja sõnavõttudest.

Esindaja tegi koostööd Regioonide Komitee Eesti delegatsiooni koordinaatoriga ja oli Brüsselis kontaktisikuks delegatsiooni liikmetele.

Oluline teema igal aastal oli Euroopa Komisjoni järgmise aasta tööplaan.

Välissuhted

Euroopa Nõukogu Kohalike Omavalitsuste Kongress (CLRAE) on Euroopa Nõukogu organ, mis esindab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusorganeid.

CLRAE plenaaristungid toimuvad Strasbourg'is tavaliselt kaks korda aastas.

CLRAE-s on 648 liiget (põhiliige+asendusliige)

Olulisim Kongressi tegevus on Euroopa kohaliku omavalitsuse harta täitmise kontrollimine ja vastavate raportite koostamine riikide kohta. CLRAE hindab, kuidas riigid on hartat täitnud. CLRAE ülesanne on tegeleda inimõiguste, õigusriigi põhimõtete ning pluralistliku demokraatia kaitsmise ja edendamisega kohalikul tasandil. Peamine eesmärk on kaitsta ja suurendada Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsusorganite poliitilist-, haldus- ja finantsautonoomiat, õhutades keskvõimu arendama kohalikku demokraatiat ja rakendama lähimuspõhimõtet.

Kongress arutleb ja avaldab arvamust küsimuste üle, millel on poliitiline tähtsus kohalikele ja regionaalsetele omavalitsustele. Eestist kuulub CLRAE-sse kolm esindajat ja sama palju asendusliikmeid.

Esimest korda Eesti CLRAE delegatsioon ajaloos on Eesti delegatsiooni liige, **Andrei Novikov**, nimetatud CLRAE juhatuse liikmeks.

2020 jäid CLRAE plenaarsessioonid toimumata,

2021. a toimus sessioon kevadel virtuaalselt,

Sügisel 2021 oli plenaarsessioonil osaleda võimalik kohapeal

IKT

2017. aastal Rahandusministeeriumiga **riigieelarvelise toetuse kasutamise leping** IKT tgevuste rahastamiseks.

Eesmärk on toetada kohalike omavalitsuste info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arengut. Selleks on koostatud ja ellu viidud „Kohalike omavalitsuste IKT strateegia 2017-2021“ koos tegevuskavaga.

2020. a. andis RAM ELVLe üle KOV kesksete infosüsteemide

- „Kohalike omavalitsuste veebiportaal“ (KOVTP),
- „Kohaliku omavalitsuse volikogu/valitsuse infosüsteem“ (VOLIS) ja
- „Kohalike omavalitsuse menetluskeskkond“ (KOV MEN) ning
- kodulehe ja mobiilirakenduse „Anna Teada!“ varalised õigused.

IKT

Lisaks anti ELVL-ile tarkvara kood. ELVL on tegelenud aktiivselt nende infosüsteemide käigushoidmise ja arendustegevusega:

VOLIS infosüsteemi väikearendused töökindluse suurendamiseks

- video kvaliteedi parandamine;
- kasutajagruppide halduse parandus;
- istungi sekretäri funktsioonide uuendus;
- mobiilivaate uuendused;
- TARA autentimine ning muudatused kaasava eelarve ja õpilasvolikogude hääletustes.

KOVTP/KOVMEN väikearendused - kasutajate autentimise uuendamine.

Anna Teada – koostatud on hankedokumentatsioon infosüsteemi analüüsiks ja arendamiseks (uued funktsionaalsused, kasutajaliidese uuendamine, andmevahetusliides Tallinna linna Hooldus-, Haljastus- ja Heakorra Infosüsteemiga).

Infosüsteemidele on loodud koodihalduskeskkond ja käivitatud tekstkeskkonnad.

Endiselt on töös enne 2017. a omavalitsuste haldusreformi loodud KOV IT andmete kogumise keskkond.

IKT

KOV IKT valdkonna koordineerimine ja KOV-ide huvide esindamine

2018. a KOV IT-juhtide meililist info edastamiseks KOV-idele IKT teemadel. Listis **120** liiget.

KOV IT spetsialistidele on perioodi jooksul korraldatud kokku **12 seminari** erinevatel IKT teemadel, lisaks on Linnade ja Valdade Päevade raames igal aastal toimunud 2-päevane IKT töötuba.

Üheks **riigi eelarve läbirääkimiste valdkondlikuks tööühmeks on IKT tööühm**, kujundatud seisukohad IKT valdkonnas (kokku 7 koosolekut).

Igal aastal KOV IKT strateegia ja projektide esitamine ning kaitsmine MKM-is.

KOV-ide huve esindatakse erinevate arengudokumentide koostamisel.

ELVL on osalenud

-Eesti digiühiskonna arengukava 2030 ning

-Eesti lairiba arendamise 2021-2030 plaani väljatöötamisel, koondades sisendit KOV-idelt ja osaledes tööühmade koosolekutel.

2020. a moodustati eraldi tööühmad KOV SPOKU-ARNO ja STAR infosüsteemide koordineerimiseks ning KOV-ide ühiste huvide realiseerimiseks.

Toimub järjepidev KOV-ide nõustamine IKT teemadel

-küberturvalisus,

-ISKE dokumentatsiooni koostamine jm.

IKT

KOV-ide huvide esindamiseks riigi infosüsteemide arendustes on Liidu esindajad osalenud aktiivselt järgmistes **töörühmades ja võrgustikes:**

- juurdepääsetavuse töörühm;
- planeeringute digiandmete töörühm;
- riigi IT juhtide võrgustik;
- riigi IT juhtrühm;
- riigi IKT baasteenuste juhtide võrgustik;
- E-ITS (uus etalonturbe standard) töörühm;
- erinevad Eesti 2035 töötoad;
- Tark Linn võrgustik;
- avaandmete võrgustik;
- andmehalduse võrgustik;
- sündmusteenuste loomine

IKT

Koolitused:

„ISKE juurutamine ja rakendamine kohalikes omavalitsustes“ ja

„KOV IKT taristu“. Kokku korraldati 12 kahepäevast koolitust 174 osalejale.

„Kohaliku omavalitsuse teenusportaali ja kohaliku omavalitsuse menetlusinfosüsteemi analüüs“.

Projektid:

MKM poolt juhitud projekt, analüüsi sisendi andmine, koostöös KOV-idega prototüübi testimine jms vajalikud tegevused projekti eesmärgi saavutamiseks. Valmis 2020. a.

EL struktuurifondidest (SF) finantseeritud DHX ja X-tee6 projekt, mille tulemusena tekkis X-tee6 ja DHX võimekus dokumendihaldussüsteemidel Amphora ja Webdesktop, kasutab kokku 59 KOV-i.

Pilootprojekt „KOV infosüsteemide ISKE nõuetega vastavusse viimine“. Koostöös RAM Infotehnoloogiakeskusega. Kaasatud 7 KOV-i.

EL SF finantseeritava Viimsi ja RPIS-e geoinfosüsteemi projekt..

EL SF finantseeritud projekt „VOLIS2 infosüsteemi ja haldusmudeli analüüs“.

EL SF finantseeritud projekt „KOV-ide poolt elanikele teenuste osutamiseks kasutatavate peamiste infosüsteemide analüüs“.

EL SF finantseeritav pilootprojekt „KOV teenusportaali (KOVTP – KOV veebilehe platvorm) kaasajastamine“.

„Kohaliku omavalitsuse teenusportaali tehnilise teostatavuse analüüs lasteaiakoha taotluse sündmusteenuse näitel“. Osaletakse MKMi poolt juhitud projektis.

KOV IKT tuleviku haldus- ja teenusmudel

2019. a koostöös IKT tööruhaga KOV IKT kompetentsikeskuse tuleviku haldus- ja finantseerimismudeli väljatöötamist.

2020. a viidi läbi mitu küsitlust Liidu liikmete seas, toimusid arutelud, valmis koonddokument võimalikest tegevussuundadest, organisatsiooni struktuurist ja ärimudelist ehk võimaliku äriplaani hanke lähteülesande kirjeldus.

2021. a tellis Liit MKM-i rahastuse toel KOV IKT kompetentsikeskuse haldus- ja teenusmudeli analüüsi, mille viis läbi Civitta Eesti AS.

Analüüsi tulemusena selgusid IKT valdkonna teenused, mida KOV-id oleksid valmis keskselt rahastama, sobivaim organisatsiooni struktuur, õiguslik vorm ja finantsmudel koos tegevuskavaga.

Analüüsi alusel alustatakse 2022. a läbirääkimisi omavalitsuste ja riigiga rahastuspõhimõtete kokkuleppimiseks.

Kommunikatsioonivaldkond

Loodud KOV kommunikatsiooni-, avalike suhete- ja teabespetsialistidest koosnev meililist, kuhu liidu avalike suhete nõunik edastab nii liidu pressiteateid, saabunud uudiseid ja muid teateid. Listi kaudu on palunud mitmed organisatsioonid või ühendused jagada olulist teavet omavalitsuste kommunikatsioonispetsialistidega.

2019. a loodi KOV kommunikatsiooniinimeste võrgustik. Esimene kohtumine 25.04.2019 Rae vallas. Osales **60** spetsialisti rohkem kui pooltest omavalitsustest. Teine kohtumine toimus Saaremaal 31.10. Osales **21** inimest.

2019. a edastas ELVL **10 pressiteadet** ja koostöös ministeeriumidega **5 pressiteadet**. Mitmed pressiteated saadeti välja EL Regioonide Komitee Eesti delegatsiooni liikmete töö tutvustamiseks (Eesti delegatsiooni liikmed koostasid komitees **3 arvamust**).

2020. a mainiti ELVL meedias kokku **471**-el korral: Eesti Linnade ja saatsime välja **11** pressiteadet.

2020. a teises pooles võeti ELVL kodulehel kasutusele KOV TP keskkonnale arendatud uus universaalne visuaal.

Suurendasime oluliselt KOVe puudutavate uudiste, teadete kuvamist nii liidu kodulehel kui ka sotsiaalmeediakanalis Facebook.

Alustasime ELVL büroo töönädala kokkuvõtetega. Töönädala kokkuvõtted avalikustatakse liidu kodulehel, samuti liidu Facebooki lehel.

2021. a mainiti ELVLi meedias kokku **519**-nel korral.

2021. a alguses toimus veebikoosolek omavalitsuste kommunikatsiooni- kui ka sotsiaalvaldkonna spetsialistidele. Koosoleku tulemusel moodustati Sotsiaalministeeriumi ja Riigikantselei poolt koroonateemaliste teavituste, uudiste ja info jagamiseks eraldi meililist, kuhu said kõik soovijad end kirja panna.

2021. a saatis ELVL välja **51** pressiteadet.

2021. aasta Linnade ja Valdade Päevade jaoks koostati meediaplaan, mis hõlmas endas lisaks üldistele LVP-d tutvustavatele pressiteadetele ka sihistatud teateid valdkondlikest töötubadest – LVP toimumise päevaks oli eraldi pressiteated tehtud iga valdkonna töötoa kohta.

Liidu avalike suhete pikemaajaliseks eesmärgiks on liidu nähtaval hoidmine ning liikmete huvide eest seismine, seda ka läbi meie liikmete.

2021. a panustasime rohkelt sellesse, et liidu poolt välja saadetud pressiteadetes saaks sõna **meie liikmed**. Liit jagab jätkuvalt olulist informatsiooni oma liikmega läbi erinevate kommunikatsioonivahendite, olgu selleks meililistid, www.elvl.ee lehekülg või Facebook.

Omavalitsussüsteemi areng

Linnade ja Valdade Päevad 2018 – 2021

XIV Linnade ja Valdade Päevad toimusid 14.-15. märts 2018 Tallinnas, Sokos Hotel Viru Konverentsikeskuses.

XV Linnade ja Valdade Päevad toimusid 12. - 13.veebruar 2019 Tallinnas, Sokos Hotel Viru Konverentsikeskuses.

XVI Linnade ja Valdade Päevad 2020. aastal jäid COVIDi tõttu ära.

XVI Linnade ja Valdade Päevad toimusid 17.-18. august 2021 Tallinna Lauluväljakul Kava

Omavalitsuspäevad

ELVL on aktiivselt osalenud Omavalitsuspäeva korraldamistel ja läbiviimisel.

Eesti IV Omavalitsuspäev toimus 19.-20.09.2019, Pärnu linnas teemal HARIDUS JA ETTEVÕTLUS – TEE TULEVIKKU Eesti

V Omavalitsuspäev pidi toimuma 21.-23.10.2020 Muhu vald, Saaremaa vald/Kuressaare teemal MAAELU- JA REGIONAALARENG KOOSTÖÖS, kuid seoses COVIDiga jäi ära. Kohtuti vaid väikese seltskonnaga.

VI Omavalitsuspäev toimus 26.-27.08.2021 Tartus

Omavalitsussüsteemi areng

Projektid ja koolitused

2019. a esitas ELVL taotlusvooru KOHALIK JA REGIONAALNE ARENDUSVÕIMEKUS: KOHALIKU OMAVALITSUSE ÜKSUSTE KOOSTÖÖ- JA JUHTIMISVÕIMEKUSE TÕSTMINE koolitusprojekti. Projekt lõppes 31. jaanuar 2022. Koolitusprojekti osalesid juhatuse liikmed, büroo töötajad ja Eesti Haridustöötajate Liit.

Omandati teadmisi läbirääkimistest ja tutvuti Taani ning Soome kolmepoolsete läbirääkimistega haridustöötajate palkade üle.

Projekti lõpuks valmib õiguslik analüüs ja võrdlusanalüüs teiste riikidega ning tegevuskava edasiseks.

Aktiivselt tegeleti büroos igal aastal ka töötajate **meeskonnakoolitusega**.

2021. aastal taotles ELVL toetust **personaliarenduse kompetentsi** loomiseks. ELVL personali arenduse kompetentsi kujundamise eesmärgiks on süsteemsemalt sihistatud koolitus- ja arendustegevustega kaasa aidata KOVide võimekuse tõstmisele strateegiliste eesmärkide täitmisel ja põhiteenuste korraldamisel, sh SF arendusprojektide ettevalmistamisel ja elluviimisel. Nendest vahenditest korraldatakse KOV volikogu valimiste järgsed volinike koolitused.

Lisaks taotleti vahendeid Euroopa Nõukogu projektile "Training Needs Analysis and National Training Strategy in Estonia" perioodil 1.05.2021-30.11.2021 Selle tulemusena sündis personalivõrgustik ja tegevuskava 2022. aastaks. Tegevuse aluseks oli Rahandusministeeriumi tellimusel teostatud uuring Kohalike omavalitsuste kompetentside põhise koolitusvajaduse hindamise metoodika ja analüüs OÜ LevelLab, OÜ Geomedia, MTÜ Balti Uuringute Instituudi poolt 2021.

Koostöös ministeeriumite ja ametitega oleme pakkunud tasuta koolitusi omavalitsuste teenistujatele haridus-, noorsootöö-, kultuuri-, loimumise-, sotsiaal-, keskkonna-, energeetika- ja teehoolduse- transpordi-, planeeringute valdkonnas.

Ühise põllumajanduspoliitika strateegia 2121-2027 sh Maaelu ja LEADER gruppide tegevused,

Kodanikuühiskonna programmi 2021-2024 üldeesmärk tugev kodanikuühiskond ning sellest lähtuvalt keskendutakse eesmärkide täitmisel kodanikuühiskonna mõju suurendamisele ja arengu toetamisele. Oluline on programmi toel tõsta vabatahtlikus tegevuses osalevate elanike osakaalu, toetada kogukondlike algatusi, suurendada vabaühenduste tegutsemisvõimet ja parandada Eesti kodanikuühiskonna üldist

Tänan!

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES